

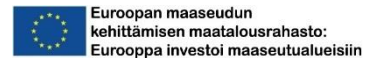
UUTTA TIETOA JA HYVIÄ
KÄYTÄNTÖJÄ MARJA- JA
HEDELMÄYRITTÄJILLE

Marjanviljelyn edellytykset

Aloittavien marjanviljelijöiden työpaja

1. Kokoon tuleminen 21.1.

Marjamaat -hanke

Mitä asioita muuttuu, kun siirtyy peltoviljelystä (karjanhoidosta) puutarhaviljelyyn?

- Tuotannon intensiivisyys kasvaa.
- Liikevaihto/ha kasvaa.
- Tarvitaan erikoiskoneita.
- Varastot.
- Kastelu. Hallantorjunta.
- Tautien ja tuholaisten määrä lisääntyy.
- Rikkakasvien (torjunnan) merkitys kasvaa.
- Markkinointi.
- Työmäärä nousee merkittävästi (pelto -> puutarha).
- Työnantajarooli.

Selvitä oman alueesi markkinatilanne

- Paljonko marjanviljelyä lähialueella?
- Paljonko potentiaalista asiakaskuntaa: paikalliset asukkaat, mökkeilijät, ohiajoliikenne läheisillä teillä, paikalliset tapahtumat
- Mikä olisi markkinakanavasi?
 - Suoramyynti tilalta, toreilta, muilta omilta myyntipisteiltä
 - Toimitus lähialueen kauppoihin
 - Pakastamot
 - Marjan välittäjät: Etelä-Suomi
 - Oma jatkojalostus
- Vaikka marjojen kysyntä on tällä hetkellä hyvä, on uuden viljelijän aina tehtävä töitä oman tuotteensa markkinoille saamiseksi ja tullakseen tunnetuksi

Ovatko viljelymaat sopivat ja onko niitä riittävästi?

- Maalaji: hieno hietä, karkea hietä, hietamoreeni, varauksin hiesu/savimaat. Vadelma vaateliaampi kuin herukka kasvupaikan suhteen.
- Kastelumahdollisuus.
- Monivuotisia -> pellon tarve melko vähäinen. Viljelykiertoa kuitenkin tarvitaan.
- (Loivat) rinteet hyviä.
- Hallanarkoja paikkoja vältettävä.

VÄLTÄ

- jäykkää savimaata
- Alavia, hallanarkoja paikkoja
- kylmiä turvemaita
- paikkoja, missä vesi seisoo

Kuva: Ismo Ruutiainen

Kasvupaikan valmistelu

Huolellinen valmistelutyö maksaa itsensä varmasti takaisin satovuosina:

- Vesitalous: toisaalta ojitus, toisaalta kastelun järjestäminen
- Sopivat esikasvit (esim. viljat, typensitojakasvit, retikka, sinappi..)
- Kalkitus
- **Rikkakasvien hävittäminen!**

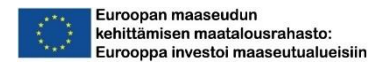
Tarvitset pakkaus- ja varastotilaa

- Pakkaamo, jossa hyllytilaa poimintakopille
- Jäähdyttämö
- Tilaa pahvilaatikoiden taittelulla ja taitelluille laatikoille
- Varastotilaa rasioille laatikoille ym. tarvikkeille

- Herukalla pakkaus poimintakoneella, mutta jäähdyttämö tarvitaan
https://www.youtube.com/watch?v=6dhTmn9kL_o

Marjamaat -hanke

Tarvittavat koneet

- Mansikka
 - Pääasiassa pienehköllä traktorilla pärjää. Penkin teko, muovinlevitys, kasvinsuojeluruisku, kastelukalusto, (istutuskone), muovin poistoon irrotusrauta
- Vadelma
 - Konetarve vähäisempi, mahdollisimman kapea traktori mahdollistaa pienemmän rivivälin
- Herukka
 - Leikkaus ja sadonkorjuu yleensä koneellista -> mieti yhteiskäyttöä muiden viljelijöiden kanssa.
 - Kasvinsuojeluruisku.

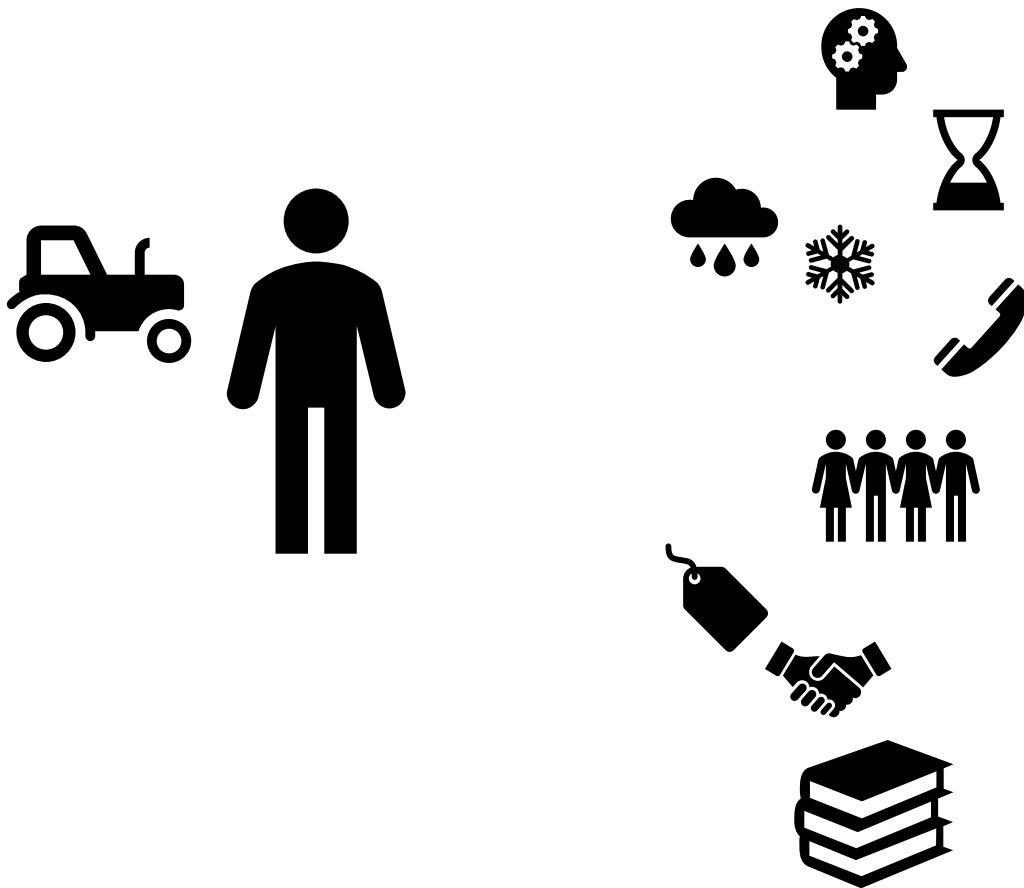

Mistä työntekijät?

- Mansikanpoiminnassa yleisohje 10 poimijaa / ha. Vaihtelee paljon satomäärän ja työntekijöiden tahdin mukaan.
- Myös muut tilan työt vaativat työvoimaa: muovin levitys, istutus, kitkentä, kauppakunnostus / pakkaaminen, leikkaus (herukka ja vadelma), tuenta (vadelma), kasvustojen raivaus..
 - Esim. vadelman tuenta ja leikkaus n. 120 h / ha.
- Poimintatyössä pääosin ulkomaista työvoimaa – Ukraina suosituimpia maita
 - Eures järjestelmä, omat kontaktit. Ulkomaisen työvoiman välittäjät – suhtaudu varauksella
 - Suomalaisia sitoutuneita työntekijöitä on vaikea saada. Pääosin nuoria alle 18 vuotiaita.

Marjanviljelijältä vaadittavat ominaisuudet

- Suunnitelmallisuus
- Jaksaminen / venymiskyky
- Korkea stressinsietokyky
- Työnjohtajuustaidot
- Organisointikyky
- Työnjako ja delegointi
- Suoramyyynnissä asiakaspalvelutaidot
- Markkinointi- / neuvottelutaidot
- Viljelyosaaminen, tiedonhaku

Korkeat aloituskustannukset, mansikka

- Mansikkamaan perustamiskustannukset (muuttuvat kulut + työ) ovat n. 14 000 €/ha (25 000 kpl/ha, käsin istutus).
 - Ei sisällä sadonkorjuusta aiheutuvia kustannuksia eikä kiinteitä kustannuksia
- Talvehtiminen aiheuttaa paljon taloudellista riskiä.
- ”Tukipotti” on luokkaa 1100 €/ha.
- Tukipotin kotiuttaminen ei ole taloutta ratkaiseva tekijä, vaan **ratkaisevaa on hyvä sato, hyvä kilohinta** ja mahdollisimman tarkkaan sadon saaminen markkinoille.
- Kts. Mansikan tuotantokustannuslaskuri, Markku Kajalo, Oulun yliopisto

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/kasper/puutarha/marjat/mansikka/mansikkatalous>

Korkeat aloituskustannukset, vadelma

- Vadelman perustamiskustannukset avomaalla ovat n. 16 000 – 19 0000 / ha
 - Maanparannus, lannoitus, muovi, taimet, tukirakennelmat, kasvinsuojelu, tihkukastelu, työkoneet, **työ**
- Toisena vuonna yleensä vasta pieni sato, kunnolla satoikään 3. viljelyvuonna

Kuva: Ismo Ruutiainen

Korkeat aloituskustannukset, herukka

- Mustaherukan perustamiskustannukset ovat n. 8000 € / ha
- Satoikään mustaherukka tulee vasta 3. tai 4. vuonna istutuksesta

Kuva: Marjo Marttinen